

7. СУ “Свети Седмочисленици”- София

ул. “Цар Иван Шишман” № 28;

e-mail: school7@7-mo.com

Приложение

Механизъм

за противодействие на насилието и тормоза върху и между учениците в училище

НАПРАВЛЕНИЕ	Дейност	Отговорници, време и срок	Съвместно с / със	Очаквани резултати
1	3	4	5	6
I. Превантивни мерки за предотвратяване и противодействие на тормоза в училище.				
1.1. Запознаване на училищната общност с планираните дейности за противодействие на тормоза и създаване на сигурна среда в училище.	Утвърждаване на Комисия за противодействие на тормоза /КПТ/ в училище, включваща представители на трите етапа, която ще организира, ръководи и отчита реализираните дейности по програмата.	Ръководство, гл. учители, учители, психолог, педагогически съветник, председатели на ЕКК м. септември – м. октомври	ПС, зам.-директори, гл. учители, председател на КПТ, учители	Запознаване на училищната общност с училищните регулаторни документи и длъжностните лица от КПТ. Създаване на организация за реализиране на политики и разпределяне на отговорностите.
1.2. Партньорство с родители по реализиране на програмата. Цел: Привличане на родителите като активен участник в дейностите по превенция на насилието и тормоза.	Работни срещи на учителите с родители.	Ръководство, учители, родители целогодишно	Координатор и по програмата в училище – психолог, педагог. съветник	Подобряване на комуникацията в отношението <i>учител – родител</i> и повишаване ефективността на участието на родителите в реализиране на програмата.
1.3. Запознаване на учениците с понятията „насилие” и „тормоз”, видовете насилие и тормоз, както и повишаване на чувствителността им по отношение на проявите на тормоз. Формулиране на ценностите на класа.	Провеждане на дискусии и прилагане на интерактивни методи за постигане на консенсус по отношение на отговорите на въпросите: 1.Какво представлява насилственото поведение? 2.Каква е разликата между насилие, тормоз и шега? 3.Кое е нежеланото поведение в класната стая – насилственото поведение ? 4. Каква е разликата между насилственото	ЧК-кл. ръководители, учители, психолог и педагогически съветник м. септември – м. ноември	Съдействие от педагог. съветник и психолог, учители	Формиране на компетенции относно разпознаване на проявите на тормоз, насилие и шега. Формулиране на желаното и нежеланото поведение в клас. Определяне на ценности на класа. Изграждане на умение за самоконтрол, умение за общуване – без насилие и тормоз.

	поведение/обидни думи/ и шегата? 5. Финализиране на дискусията и определяне на желаното, ценно поведение в клас – извеждане на ценности на класа.			Формиране на умение за анализ и разбиране на причините, водещи към насилие и тормоз.
1.4. Повишаване на информираността за това колко е важно да се спазват ценностите и правилата за защита на учениците от тормоз.	Провеждане на дискусии и прилагане на интерактивни методи в ЧК относно: 1.Кои са желаните и нежеланите форми на поведение в класа? 2. Каква е ролята на правилата и за какво са ни нужни в класната стая и в училище? 3. Формулиране на Правила за поведение, с които може да се предотврати или спре насилието и тормозът в кл. стая. 4. Какви трябва и могат да бъдат последиците от нарушаване на правилата в кл. стая?	ЧК-кл. ръководители, учители психолог, педагогически съветник м. септември – м. ноември	Съдействие от педагог. съветник, психолог, учители, работили по програмата	Формиране на ключови компетенции: работа в екип, участие в решаване на общи проблеми, умение за общуване. Определяне на правилата, свързани с формите на поведение, които учениците не желаят да виждат в класа, както и определяне на последиците при нарушаването на правилата.
2.Насоки за работилници на класа за социални и емоционални умения. Цел: Да познават и анализират причините за избор на поведението си – съответно в роля на: насилник, потърпевш и наблюдател в ситуация на тормоз и насилие над другите. Причини за избор на всяка от ролите.	Дискусии и интерактивни форми на работа за придобиване на: 1. По-ясна картина на случващото се в триъгълника: насилници – потърпевши – наблюдатели. 2. Формиране на желание за промяна в начина на реагиране в ситуация на насилие у всички участници.	кл. ръководители, учители, педагогически съветник / психолог м. октомври –м. декември	Съдействие от педагог. съветник, психолог, учители, работили по програмата	Повишаване на отговорността за избор на поведение. Умение за самозащита и противодействие при среща с прояви на тормоз/насилие. Изграждане на умения за общуване и съблюдаване на ценностите на общността на класа.
2.1.Тема 1: Как се появява лошото отношение. Цел: Да се разберат причините, мотивите и чувствата, както и връзката между тях, водещи към проявите на насилие, системен тормоз/унижение и контрол над другите/. Да се разграничи играта и шегата от обидата.	Дискусия и прилагане на интерактивни методи за обсъждане на въпросите: 1. Как емоциите /срам, страх, тъга, притеснение, радост, изненада, тревога и др./ ръководят поведението ни? 2. Защо крием чувствата си? 3. Какво постигаме, като се подиграваме на чувствата на другите? 4. Кои емоции могат да ни накарат да се държим зле с другите и кои не?	кл. ръководители, учители, педагогически съветник / психолог м. януари	Съдействие от педагог. съветник, психолози	Осъзнаване от учениците: - че нуждата да се чувстват силни и да контролират другите, ги привлича към насилието; - насилието им дава измамно чувство за сигурност и сила; - чувството за власт и доминиране с цел – насаждане на страх у някого, е признак, че дълбоко в себе си сме несигурни и недоверчиви и се нуждаем от подкрепа.

<p>2.2. Тема 2: Как се реагира на лошото отношение. Цел: Учениците да осъзнаят: -чувствата на онези, които страдат; -да имат отношение към гнева си и какво правят с него; -да познават реакциите на участниците в ситуация на тормоз; - да имат смелост да противодействат адекватно в ситуация на тормоз.</p>	<p>Дискусии и прилагане на интерактивни методи за търсене на отговор на въпросите: 1.Как реагираме на подигравките и агресията на съученици, когато сме сами и не можем да ги спрем? 2.Кога се затваряме и страдаме? 3. Как и кога можем да спрем тези, които ни тормозят?</p>	<p>кл. ръководители, учители, педагогически съветник / психолози м. февруари</p>	<p>Съдействие от педагог. съветник, психолози</p>	<p>Извеждане на заключения от дискусията: -всеки се ядосва по различен начин и с различна сила; -често гневът завладява и ученикът се бунтува срещу друг ученик, за да отмъсти –„око за око“; -ако не харесваме насилието, намираме начин да се противопоставим. Какво поведение да изберем в ситуация на насилие и тормоз.</p>
<p>2.3. Тема 3: Как учениците се възстановяват от лошото отношение. Цел: Да се осъзнае необходимостта от самоуважението и вътрешната сила, от самоувереността и личната стойност.</p>	<p>Дискусии и интерактивни методи по следните въпроси: 1.Какви ценности носим в себе си, които могат да ни дадат самочувствие? 2.Какво ни кара да се чувстваме добре и приети от съучениците? 3. Какво ни кара да се смеем, обичаме? 4.Колко често правим искрени комплименти на съучениците си?</p>	<p>ЧК; кл. ръководители, учители, педагогически съветник / психолог м. януари – м. февруари</p>	<p>Съдействие от педагог. съветник, психолози</p>	<p>Формиране на умения у учениците: -да изслушват другите, което може да бъде ценно преживяване; - да правят комплименти и да казват, когато харесват нещо; - да знаят силата на усмивката; - да обичат себе си; - да знаят как да се защитават.</p>
<p>2.4. Тема 4: Каква отговорност носят учениците за своето поведение. Цели: Да са искрени в отношението си към другите и да знаят, че хората са различни. -Да осъзнаят, че групата може да упражнява натиск и лошо въздействие. -Да разберат, че всеки носи отговорност за собственото си поведение. -Да познават разликата между отговорност и вина.</p>	<p>Дискусия и интерактивни методи по въпросите: 1.Умеете ли да изслушвате другите, усмихвате ли им се? 2. Как показвате на другите, че сте част от класа? 3.Сещате ли се за ситуации, когато сте изключили някого, който е различен, или някой Ви е изключил, защото сте различен? 4. Кой носи отговорност в конфликтна ситуация?</p>	<p>ЧК; кл. ръководители, учители, педагогически съветник / психолози м. март</p>	<p>Съдействие от педагог. съветник, психолози</p>	<p>Формиране на знания и умения за общуване, за работа в екип, за уменията да бъде направен избор и да се понесе отговорност.</p>

<p>2.5. Тема 5. Кой съм аз? Цели: Укрепване и развитие у учениците на положителната представа за себе си и самоуважението. -Осъзнаване, че подигравките и унижението пречат да бъдат себе си и пречат да развият своето себеуважение и самочувствие. - Да осъзнаят кои са и да приемат себе си такива, каквито са.</p>	<p>Дискусия и обсъждане на въпросите: 1. Избройте пет качества, които харесвате у себе си. 2. Обсъждане на ситуации, в които ученикът се е чувствал унижен, обвинен или защитен. 3. Как се чувстват учениците, когато ги критикуват за това, което са? 4. Търсене на отговор – какъв съм аз в действителност?</p>	<p>ЧК; кл. ръководители, учители, педагогически съветник / психолози м. март</p>	<p>Съдействие от педагог. съветник, психолози</p>	<p>Формиране на умение за: - себепознание, себевъзприятие и себеуважение; -познаване на собствените положителни страни и изграждане на самочувствие; -умение да бъде направен избор на поведение в съответствие със собствените ценности и тези на общността, от която ученикът е част.</p>
<p>2.6. Тема 6. Нормално ли е да си емоционален. Цели: Да се развие умение за: -познаване на човешките емоции; -познаване на собствените емоции; -да се споделят лични чувства и да се приемат емоциите на другите; -да се проявява емпатия и да се подкрепят емоциите на другите.</p>	<p>Дейности и интерактивни методи за: - разпознаване емоциите на тези, които проявяват тормоз, на тези, които търпят тормоз, и на наблюдателите; - как се контролират емоциите, какво е емоционална интелигентност и защо е от значение за всеки човек в общността.</p>	<p>ЧК; кл. ръководители, учители, педагогически съветник / психолог м. април</p>	<p>Съдействие от педагог. съветник, психолози</p>	<p>Формиране на знания и умения за: -познаване на човешките емоции и контрола върху тях; -необходимост от емпатия към другите от общността; -разбиране и осъзнаване на необходимостта от емоционална интелигентност в отношенията с хората от обкръжаващата среда.</p>
<p>3. Усъвършенстване на системата за контрол за: - спазване на определените правила и ценности за превенция на насилието и тормоза; -създаване на сигурна училищна среда; -изграждане на система за информираност за случаите на тормоз; кутия за сигнали, педагогически съветник, психолог, учители, телефон на доверието.</p>	<p>Създаване на условия за изпълнение на дейностите по програмата. -Изготвяне на график за дежурства в училищните пространства. -Стриктно прилагане на процедурите, заложен в училищния правилник, относно контрола и санкциите на проявите на насилието и тормоза в училище. -Създаване на единен регистър на отделните прояви на тормоз в училище.</p>	<p>Ръководство, кл. ръководители, учители, педагогически съветник / психолог целогодишно</p>	<p>Детска педагогическа стая/МВР ДСП</p>	<p>Участие на всички от Училищната общност в дейностите по: - създаване на сигурна училищна среда без насилие и тормоз; - в контрола на спазване на Училищния правилник; - нетърпимост и бързо реагиране в съответствие с ПДУ при констатиране на прояви на насилие и тормоз от ученици на училището.</p>